

National University of Political Studies and Public Administration

Școala Națională de Studii Politice și Administrative SNSPA

Școala Doctorală Multidisciplinară

Domeniul Doctoral Științe Politice

REZUMAT TEZĂ DE DOCTORAT

Titlul tezei de doctorat: Identificarea modelelor de politici publice în regiunile intensive în cărbune și carbon în tranziție pe dimensiunile socio-economice și de mediu

Conducător științific: Conf. Univ. dr. Arpad Todor

Doctorand: Robert-Mihai Udrea

București, 2024

Cuprins

Introducere	3
Structura tezei	3
Metodologie	4
Concluzii	7
Bibliografie	8

Introducere

În prezent, subiectul Tranziției Juste din perspectiva regiunilor miniere la nivelul Uniunii Europene reprezintă unul dintre subiectele principale, ceea ce generează debateri intense și numeroase studii, având în vedere că industria minieră a cărbunelui își asumă o componentă esențială a economiei. a unor regiuni dependente de minerit și, implicit, a statelor respective.

Astfel, teza face parte din preocupările europene, reflectate de cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă, Pactul Verde European și Tranziția Justă. Teza a fost elaborată în cadrul Facultății de Științe Politice a Universității Naționale de Studii Politice și Administrație Publică și conține contribuții originale de științe politice și sustenabilitate. Teza aduce contribuții originale la reunirea a cinci regiuni miniere de importanță notabilă la nivelul Uniunii Europene, cu raționamentul metodologic „Most Similar Systems Design”. Teza se concentrează pe analiza studiilor de caz pe trei dimensiuni primare, și anume, socială, economică și de mediu, pentru a identifica, în urma cercetării, cel puțin un model de politici publice care a apărut în ultimii treizeci de ani ca urmare a presiunilor crescânde. decarbonizare.

Dificultatea cercetării, care acționează și ca noutate în cercetare, constă în aducerea în prim-plan a regiunilor Silezia Superioară din Polonia, Moravia-Silezia din Cehia, Ruhr din Germania, Sulcis (Sardinia) din Italia și Jiu. Valea din România, care, privită superficial, ar părea complet eterogenă, prezentând particularități de ordin socio-economic și de mediu care par să nu aibă nicio legătură. Mai mult, prin analiza studiilor de caz, sunt evidențiate contextele care au condus fie la o traiectorie a progresului regional în ultimele trei decenii, fie la un eșec al autorităților în eliberarea regiunilor de îndelungata caracteristică monoindustrială.

Prin urmare, teza își propune să identifice modelele de politici publice implementate ca răspuns la nevoia inevitabilă ca regiunile cu cărbune și carbon intens să-și creeze procesele de tranziție către decarbonizare prin dimensiunile economice, sociale și de mediu. În sfârșit, teza reflectă etapa de tranziție în cele cinci studii de caz analizate.

Structura tezei

Teza este structurată în cinci părți principale: „Introducere”, „Cercetare bibliografică”, „Metodologie”, „Studii de caz” și „Concluzii”, la care se adaugă „Cuprins”, „Lista abrevierilor”, „Limite de cercetare”, și „Bibliografie”. Teza are 269 de pagini, după modelul clasic, cu capitole

coagulate în jurul întrebărilor centrale care investighează subiecte actuale. Fontul folosit în teză este Times New Roman, dimensiunea literelor 12, cu diacritice și spațiere la 1,5 rânduri, indentare două dreapta/stânga, iar stilul de citare ales este stilul Harvard. Teza include un tabel, 13 figuri și zece hărți.

Studiile de caz nu sunt la întâmplare, ci ca rezultat al unui design de cercetare cunoscut sub numele de Cel mai asemănător proiectare de sisteme (Steinmetz, n.d.), care presupune că două sau mai multe studii de caz sunt similare, deținând aceleași variabile independente, cu excepția faptului că se așteaptă ca variabila dependentă să varieze. De asemenea, în cazul studiului de caz al Văii Jiului, există o componentă distinctivă și unică atribuită doar în acest caz – este o secțiune dedicată unei sinteze a interviurilor realizate în anii cercetării doctorale, ca urmare a cercetărilor de teren efectuate în Valea Jiului, acest lucru fiind posibil datorită apropierii geografice.

Metodologie

Obiectivele cercetării prevăd identificarea a cel puțin unui model de politici publice pentru fiecare studiu de caz, dezvăluind modul în care regiunile încearcă să se detașeze de caracteristica monoindustrială și modul în care încearcă, prin intermediul autorităților, să identifice politici și soluții inovatoare și durabile. . Mai mult, un obiectiv cheie este crearea de grafice, inclusiv hărți realizate în aplicația ArcMap, care ilustrează constatările pentru cele două întrebări de cercetare ale tezei. Cele două întrebări de cercetare care stau la baza tezei sunt: „Ce factori explică variația modelelor de politici publice adoptate pentru a răspunde presiunilor de tranziție pe dimensiunile sociale, economice și de mediu? și Ce explică succesul sau eșecul în îndeplinirea obiectivelor de decarbonizare regională și decuplarea economiei regionale de industria minieră?.

Intenția este de a explica variația celor două variabile dependente corelate cu fiecare întrebare de cercetare. Variabila dependentă pentru prima întrebare de cercetare este modelul de politici publice adoptat. Pe de altă parte, variabila dependentă pentru a doua întrebare de cercetare este succesul sau eșecul în atingerea obiectivelor regionale de decarbonizare și decuplarea economiei regionale de industria minieră.

Ca o contribuție originală la metodologia tezei, a fost creată o scală care conține patru niveluri, care măsoară mai bine gradul de succes sau eșec al regiunilor în ceea ce privește a doua întrebare de cercetare. Scala arată astfel: Fără succes – succes parțial – succes satisfăcător – succes total.

Mai mult, o altă scară arată mai clar impactul variabilelor independente în fiecare studiu de caz. Astfel, impactul poate fi „+”, adică pozitiv; „++”, adică foarte pozitiv; „0”, notat pentru a arăta impact neutru; „-”, adică impact negativ; și „—”, dezvăluind un impact foarte negativ. Nu în ultimul rând, în cadrul metodologiei, pentru o analiză cât mai optimă a procesului de decarbonizare, am adaptat o scală folosită în proiectul Tipping+ (Mangalagiu and Lieu, 2023, p. 22). Scara adaptată pentru a se potrivi cadrului de analiză a tezei arată după cum urmează: „Pre-Transformare — Fluctuație (înainte și înainte) — Accelerație — Stabilizare”.

În plus, există două tipuri de măsurători pentru prima variabilă dependentă. Prima se numește „Pozițiile autorităților”, care arată ce politici au susținut și continuă să susțină autoritățile. Această măsurare este esențială deoarece putem observa, de-a lungul timpului, că autoritățile locale, regionale sau naționale au susținut mai multe politici pro-cărbune sau regionale de decarbonizare. Al doilea tip de măsurare este „Abordarea politicii”; analiza va evidenția ce tip de abordare a predominat în regiune, de jos în sus, de sus în jos sau dacă a existat un mix.

Pentru a doua variabilă dependentă, tipul de măsurare este „Schimbarea siturilor miniere”, prin care putem observa cum și dacă minele care au fost închise de autorități au fost revitalizate și transformate în spații dedicate sferelor cultural-artistice dacă acestea au devenit spații dedicate muzeelor sau evenimentelor tehnologice și, în esență, noi spații sustenabile. O altă măsurătoare este „Variatatea sectoarelor emergente”, care evidențiază existența oricăror noi sectoare de activitate economică capabile să înlocuiască mineritul în declin și poate decupla economia regională de contextul dependenței miniere. Ultima măsurare este „Nivelul Investițiilor”, care prezice existența unor investiții publice, private sau străine în regiune care ar putea facilita decarbonizarea regională. Nivelul investiției este clasificat ca minim, moderat sau cu impact semnificativ. Într-adevăr, un impact minim al investițiilor în regiune indică un eșec în atingerea obiectivelor de decarbonizare, în timp ce un nivel ridicat arată succes în atingerea acestor obiective.

Fiecare variabilă dependentă este investigată prin variabile independente. Pentru prima variabilă dependentă, variabila independentă este: „Particularitatea regională”, care determină dacă anumite particularități, de exemplu, geografice, ideologice sau politice, ar putea influența modelul de politică regională. Astfel, putem înțelege mai bine de ce există un model specific de politici publice în Valea Jiului, de exemplu, și în Ruhr, unde modelul diferă substanțial. O altă variabilă independentă este „Dominanța instituțională sau de autoritate”, iar prin aceasta se intenționează să

se descopere care entități instituționale sunt dominante la nivel regional, indiferent dacă vorbim de ministere, primării, consilii, sau alte instituții cu decizie. luând puteri care în ultimele trei decenii au influențat politicile regionale prin activitatea și deciziile lor. Anumite instituții pot avea mai multă influență în regiune decât altele.

Pentru a doua variabilă dependentă, variabila independentă este: „Nivelul energiei regenerabile”. - în acest caz, este bine cunoscut faptul că există o deficiență în procentul surselor regenerabile în mixul energetic la nivelul regiunilor, dar variabila este de ajutor. Este plauzibil pe scara succesului și eșecului. O altă variabilă independentă este „Nivelul subvențiilor”, care se referă la subvenții sau scutiri de taxe. În primul rând, interesul stă în modul în care s-au comportat subvențiile în regiune, fie că subvențiile guvernamentale au menținut companiile în regiune sau au menținut forța de muncă la un nivel constant. Este esențial de observat dacă subvențiile au atras cu succes noi companii în regiune sau au creat noi locuri de muncă.

A treia variabilă independentă este „Accesibilitatea către alte regiuni”, care este o condiție favorabilă pentru atragerea investițiilor străine. Cu cât accesibilitatea către alte regiuni este mai mică, cu atât este mai mare riscul de dependență cronică de cărbune. Totuși, cu cât accesibilitatea către alte regiuni este mai mare, cu atât sunt mai mari șansele de diversificare economică regională și de atragere a investițiilor suplimentare, cum ar fi cele străine. Metodologia a fost îmbunătățită prin utilizarea conceptelor create de Tuohy în articolul său, „Modele de schimbare a politicilor” (Tuohy, 2015), în care autorul folosește patru modele de schimbare a politicilor care diferă prin amploarea și viteza schimbării. Modelele se numesc „Big Bang”, „Blueprint”, „Mozaic” și „Incremental”. Nu în ultimul rând, secțiunea „Narațiuni”. (Mangalagiu et al., 2023, p. 23) implică un instrument de analiză care ajută la compararea mai bună a studiilor de caz. Secțiunea nu poate fi tratată ca o variabilă independentă, ci este strict un instrument analitic care creează o imagine mai precisă a anumitor aspecte ale trecutului, prezentului și perspectivelor regiunilor. Narațiunea dominantă și narațiunea alternativă formează baza narațiunilor. De cele mai multe ori, narațiunea mainstream se referă la un context pro-cărbune, în timp ce cea alternativă se referă la narațiunea verde, promovând noi tehnologii cu emisii reduse de carbon prin astfel de politici.

Concluzii

În primul rând, trebuie să avem în vedere și că procesul de tranziție are o componentă orizontală deoarece anumite zone pot suferi sau se pot dezvolta din cauza decarbonizării. Domeniile care pot câștiga cel mai mult din aplicarea procesului sunt educația și cercetarea și dezvoltarea. Regiunile campioane la numărul de studenți sunt Silezia, cu 300.000 de studenți; Ruhr, cu 250.000 de studenți; Sardinia, cu peste 35.000 de studenți; Moravia-Silezia, cu 25.000 de studenți; și în final, Valea Jiului, cu aproximativ 2000. În ultimele trei decenii, am asistat la evoluția rolului partidelor politice ca autorități dominante și influente. De la duoul PNL-PSD din România, cu preocupări politice limitate legate de climă sau decarbonizare, până la nealinierea la European Green Deal și eco-politici din partea PiS în Polonia și rolul minim în dezbaterile politice pe tema eliminării treptate a cărbunelui în abordările partidului AfD din Germania, ne aflăm în prezent pe o scenă politică europeană dinamică având în vedere alegerile din 2024. Noua coaliție „Coaliția civică” încearcă să se remarce prin ambiții mai mari în materie de climă și chiar și partidele populiste devin din ce în ce mai nuanțate în viziunile lor, care s-ar putea să nu se alinieze întotdeauna cu principiile climatice și ale tranziției juste.

Gândindu-ne la succes și eșec, trebuie să ținem cont de faptul că fiecare regiune și, implicit, fiecare țară a intrat în epoca modernă și a trecut prin Revoluția Industrială diferit. Cu excepția Germaniei, a cărei tranziție a fost începută cel mai devreme și a avut ca sursă un motor voluntar și intern, toate celelalte tranziții au rezultat din impunerea și ca urmare a finanțărilor venite pe calea Uniunii Europene. Prin agregarea tuturor constatărilor identificate din analiza studiilor de caz, putem observa că de cele mai multe ori, pe lângă guvernul național care reprezintă principalul emitent de politici, există o a doua instituție influentă la nivel regional, cum ar fi: de exemplu, în cazul Sileziei, Biroul Mareșal al Voievodatului Silezia, în Moravia-Silezia, Consiliul Regional al Regiunii de Coeziune Moravia-Silezia, în Ruhr, Comisia Cărbunelui, în Sulcis, Consiliul Regional și Alianța pentru Energii regenerabile din Sardinia, iar în Valea Jiului, Primăria Petroșani.

Un punct comun al studiilor de caz este predominanța abordării politice de sus în jos în politicile regionale. În ceea ce privește modelul de politici publice, există concordanțe între Silezia, Moravia-Silezia și Ruhr, având politici constitutive datorită creării Zonei Economice Speciale Katowice, Consiliul Regional al Regiunii de Coeziune Moravia-Silezia și respectiv Comisia Cărbunelui. Valea Jiului și Sulcis împărtășesc caracteristicile unui model de politici axat pe turism,

cu un accent pronunțat pe politicile de decarbonizare în cazul regiunii italiene. Regiunile formate din Silezia, Moravia-Silezia și Ruhr se suprapun la nivel de model, cu modele de politici bazate pe inovație și tehnologie.

În ceea ce privește modelul de schimbări de politică propus de Tuohy, Ruhr este regiunea fruntașă cu model „Big-Bang”, urmată de Silezia și Sulcis cu tipul „Blueprint”, iar în final Moravia-Silezia și Valea Jiului, cu tipul „incremental.” De asemenea, Ruhr este cea mai avansată regiune din perspectiva progresului decarbonizării și dezvoltării durabile a regiunii, fiind plasată în faza de „Stabilizare”, urmată de Silezia și Moravia-Silezia în faza de „Acelere”, de Sulcis, situată în faza „Accelerare” „Fluctuație (înainte-înapoi)” și, cu cea mai lentă evoluție, Valea Jiului, în faza „Pre-transformare”. Prin urmare, pe scara nivelului de succes, Ruhr înregistrează un „Succes deplin” în comparație cu celelalte studii de caz, depășind Sulcis cu „Succes satisfăcător” și Valea Jiului, Moravia-Silezia și Silezia cu „Succes parțial”.

Bibliografie

- Mangalagiu, D., Baltvilka-Witajewska, B., Lieu, J., Reyes, A.M., 2023. D7.2: Full Project Knowledge Integration Report with Results, Procedures and Recommendations.
- Mangalagiu, D., Lieu, J., 2023. D7.1: New Social Science Theory on SETPs in CCIRs Including the Overall Project Knowledge Integration Framework.
- Steinmetz, J., n.d. Politics, Power, and Purpose: An Orientation to Political Science. Chapter 8: Comparative politics. FHSU Digit. Press. URL <https://fhsu.pressbooks.pub/orientationpolisci/chapter/chapter-9-public-law-and-pre-law-training/> (accessed 1.13.24).
- Tuohy, C.H., 2015. The patterns of policy change. Policy Options. URL <https://policyoptions.irpp.org/magazines/september-2015/election-2015/the-patterns-of-policy-change/> (accessed 1.16.24).